

Na Islandu se snaží předcházet umístování dětí do dětských domovů

27.4.2022 - | Krajský úřad Pardubického kraje

Fungování právní ochrany dětí a rodiny bylo hlavním předmětem jednání zástupců Pardubického kraje s vedením islandské Národní agentury pro ochranu dětí a rodiny v Reykjavíku. Na Islandu platí od ledna letošního roku nový zákon pro ochranu dětí a rodiny. Jeho základem je snaha pomoci dětem a rodinám jako takovým v jejich přirozeném prostředí a předcházení vzniku jakéhokoli problému díky propracovanému několikastupňovému systému ohlašování a prevence. Pokud však nelze situaci řešit jinak, teprve poté dochází k odebrání dítěte z nevhodného rodinného prostředí s využitím primárně pěstounských rodin.

„Na právní ochranu dětí je v severských zemích obecně kladen velký důraz. Zároveň je vyvíjena maximální snaha, aby byl potenciální problém řešen ihned při jeho vzniku a přímo v rodině, a to prostřednictvím komplexního systému, do kterého jsou zapojeni koordinátoři již od mateřských škol, ale také například pediatri, kteří mohou potenciální problémy odhalit. Zároveň je nastavena ohlašovací povinnost, která je nadřazena i principům mlčenlivosti například u představitelů církve. Nejvíce oznámení na závadové rodinné prostředí podává policie, a poté koordinátoři v rámci základních škol,“ uvedl hejtman Martin Netolický.

Součástí snahy o zachovávání dětí v přirozeném prostředí je takzvaná multisystémová terapie. „Tento program je na Islandu aplikován od roku 2008 na základě manuálů z Norska. Jedná se o expertní práci přímo s dětmi a rodinami pro eliminaci problémového chování dětí, předcházení umístování dětí do dětských domovů či jejich odebrání do pěstounské péče. Princip spočívá v intenzivní pětiměsíční práci expertů přímo v rodině, ve které bylo identifikováno problémové zázemí nebo chování dítěte včetně užívání návykových látek, problémů se zákonem či absencí školní docházky. Jen v roce 2020 bylo do tohoto programu zařazeno 137 rodin. Celkově pak 600, což je 83 procent všech zahájených terapií,“ řekl hejtman Netolický s tím, že od ledna letošního roku byl přijat nový zákon na ochranu dětí a rodiny, jehož základem je maximální snaha pomoci dětem a rodinám jako takovým se zaměřením na prevenci. Odebrání dítěte z pro něj nevhodného prostředí je poslední možnou variantou, a to při splnění jasně stanovených podmínek pro odebrání.

V návaznosti na aktivity Pardubického kraje směřující k podpoře pěstounské péče bylo i toto téma předmětem jednání se zástupci islandské instituce. „Pro pěstounské rodiny jsou na Islandu nastaveny velmi přísné podmínky, za kterých se mohou stát pěstouny a následně získávat jak metodickou, tak finanční pomoc od státu. Například v roce 2020 bylo na Islandu do pěstounské péče umístěno 127 dětí při naprosto minimální existenci ústavních zařízení. Je tak patrná snaha pracovat s rodinami a dětmi v rámci jejich přirozeného prostředí. V rámci islandského práva existuje možnost ve výjimečných případech zbavit rodiče všech práv směrem k dítěti, a to i včetně možnosti pravidelného kontaktu. Takových případů je přibližně deset za rok a je velmi pečlivě posuzováno, zda je tento krok opravdu v zájmu dítěte jako takového,“ sdělil krajský radní Pavel Šotola, který vedení instituce představil krajský plán transformace sociálních služeb a péče o ohrožené děti.

<https://www.pardubickykraj.cz/aktuality/116228/na-islandu-se-snazi-predchazet-umistovani-deti-do-detskych-domovu>